

Ügyszám: NAIH/2016/1862/2/V

dr. Pálffy Ilona
elnök részére

Nemzeti Választási Iroda

Budapest
Alkotmány u. 3.
1054

Tisztelt Elnök Asszony!

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságnak (a továbbiakban: Hatóság) címzett beadványában előadta, hogy 2016. február 23-án a hajnali órákban több személy érkezett a Nemzeti Választási Iroda (a továbbiakban: Iroda) székházához, majd a nyitást követően beléptek az épületbe országos népszavazási kezdeményezés benyújtása céljából. Az Iroda épületén kívül található kamerák rögzítették az eseményeket. Ezt követően e személyek, valamint a sajtó munkatársai egy helyiségben tartózkodtak, amely helyiségben a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: Szvtv.) rendelkezései alapján kamerát üzemeltettek. Ön az Iroda döntésének meghozatalához szükséges tényállás tisztázása, valamint az esetleges jogorvoslatok során való felhasználás érdekében elrendelte a kamerák által 2016. február 23-án 4 óra 10 perc és 12 óra között rögzített felvételek megőrzését.

Levelében kifejtette, hogy a Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) a benyújtás szabályosságát vizsgálta a február 29-ei nyilvános ülésén. Ennek során az Iroda székházának előterében elhelyezett biztonsági kamerák relevánsnak ítélt felvételeit megtekintette, azonban a belső kamerák teljes időszakra vonatkozó, valamint a külső kamerák felvételeinek megismerését nem tartotta indokoltnak.

A sajtó részéről megkeresés érkezett az Irodához, amelyben a benyújtás előtti és utáni percekre vonatkozó felvételek kiadását kérték. A megkeresést Ön a Hatóság NAIH/2015/6623/2/V. számú állásfoglalásában kifejtettekre tekintettel teljesítette. Ezt követően az országos népszavazási kezdeményezés egyik benyújtója és a sajtó munkatársai megkereséssel fordultak az Irodához a belső – az NVB által teljes egészében meg nem vizsgálta –, valamint a külső kamerák által készített – tehát az NVB és a nyilvánosság előtt eddig egyáltalán nem ismert – felvételek több órányi anyagának kiadása céljából.

Az ügyben három kérdésben kérte a Hatóság állásfoglalását. Az első kérdése arra irányult, hogy az eljárás során fel nem használt felvételekre vonatkozó kérelem teljesíthető-e a beadványozó, illetve a sajtó irányába. További kérdése volt az is, hogy amennyiben a felvételek kiadhatóak a számukra, akkor milyen módon lehet a számukra másolatot kiadni. A második kérdése arra vonatkozott, hogy az Iroda a másolat készítéséért az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 29. § (3) bekezdése alapján megállapíthat-e költségtérítést. A harmadik kérdés pedig arra irányult, hogy a felvételtől

készített másolat megőrizhető-e. Emellett még további kérdéseket tett fel a költségtérítéssel kapcsolatban.

A beadványával összefüggésben az alábbi tájékoztatást adom.

1. Mindenekelőtt annak tisztázása szükséges, hogy az Szvtv. alapján készített felvételek közérdekű adatoknak minősülnek-e, így azok megismerésére az információszabadság szabályai alkalmazhatóak-e.

Az Infotv. 3. § 5. pontja értelmében közérdekű adatnak minősül az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy **kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső**, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat.

Az Iroda által az Szvtv. alapján, a személy és vagyonvédelem céljából készített felvételek önmagában nem válnak közérdekű adattá azzal, hogy közfeladatot ellátó szerv kezelésében vannak, mert a Hatóság álláspontja szerint a személy- és vagyonvédelmi célból készített felvételek – mindaddig, amíg a közfeladatot ellátó szerv nem használta fel azokat közfeladatának ellátásához, így például bármely eljárásához – nem kerülnek a közérdekű adatok fogalmának körébe.

A közérdekű adatok fogalma alapján – a személyes adatok körébe nem tartozó – adatok akkor válnak közérdekű adattá, ha azok bármilyen módon és formában – fizikailag – a kezelésében vannak és tevékenységére vonatkoznak, illetve ha közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkeztek. Az Szvtv. rendelkezései alapján folytatott kamerás megfigyelés nem tartozik sem az Iroda, sem az NVB közfeladatai közé, azokat vagyonvédelmi célból készítette, ugyanúgy, mint bármely más magánszférához tartozó adatkezelő (például egy gazdasági társaság). Azon felvételek, amelyeket a közfeladatot ellátó szerv nem használt fel tevékenysége során, így tehát az NVB által a döntéshozatalhoz fel nem használt felvételeket az Szvtv., illetve a sajtóra vonatkozó speciális szabályok alapján lehet megismerni.

Az Szvtv. alapján készített felvételek – főszabály szerint – tehát alapvetően személyes adatokat tartalmaznak, amelyek nem minősülhetnek közérdekű adatnak, továbbá a felvételen látható személyek nem közfeladatot látnak el, és ennek hiányában pedig nem beszélhetünk közérdekből nyilvános adatokról sem. Erre tekintettel az Szvtv. rendelkezései szerint készített felvételek megismerhetőségére nem az információszabadság szabályai alkalmazandók. Természetesen az adatelvet is figyelembe véve előfordulhatnak olyan esetek, amikor közfeladatot ellátó személyek olyan cselekedeteit rögzítik a felvételek, amelyek minden más személyes adatot felismerhetetlenné téve bárki számára megismerhető adatot tartalmaznak, jelen esetben azonban ezen feltételezés nem alkalmazható.

Összességében tehát a Hatóság álláspontja alapján a 2016. február 23-án 4 óra 10 perc és 12 óra között készült felvételek megismerésére nem alkalmazhatóak az Infotv. 28. § - 31. § bekezdései, ily módon az Infotv. 29. § (3) bekezdése sem.

2. Mindezekre tekintettel tehát a 2016. február 23-án – az Szvtv. rendelkezései szerint – készült felvételek sajtó számára történő továbbítására az adatvédelmi tárgyú törvényi rendelkezéseket kell alkalmazni. Ennek alapján elsődlegesen azt kell megvizsgálni, hogy a sajtó rendelkezik-e olyan joggal, amelynek alapján jogosult megismerni az Szvtv. alapján készített felvételeket.

Az adatkezelés lehetséges jogalapjait az Infotv. 5-6. §-ai tartalmazzák. Az Infotv. 6. § (5) bekezdés b) pontja kimondja, hogy amennyiben az adatkezelés az érintett hozzájárulásán alapul, akkor az adatkezelő az érintettek további külön hozzájárulás nélkül is kezelheti az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítése céljából a személyes adatokat, feltéve, ha ezen jogos érdek érvényesítése a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával arányban áll.

Az Szvtv. 30. § (2) bekezdése alapján az Szvtv. rendelkezései szerint rögzített felvételek esetében az adatkezelés jogalapja az érintett hozzájárulása. Ennek megfelelően a felvételek sajtó – az Infotv. 3. § 22. pontja szerinti harmadik személy – számára történő átadása (az érintett hozzájárulása nélkül végzett további adatkezelés) jogszerű lehet, feltéve, hogy a sajtó rendelkezik olyan jogos érdekekkel, amely arányosan korlátozza a felvételen szereplő érintettek személyes adatok védelméhez fűződő jogát.

A sajtó esetében a jogos érdekek tekinthető a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 10. §-a. Az Smtv. e rendelkezése alapján a médiarendszer egészének feladata a hiteles, gyors, pontos tájékoztatás a helyi és az országos közélet ügyeiről, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről. A Hatóság álláspontja szerint a február 23-ai események Magyarország polgárai számára kiemelt jelentőséggel bíró eseménynek minősülnek, amelyről az Smtv. 10. §-a alapján a sajtónak a feladata tájékoztatás. Az országos népszavazás kezdeményezése Magyarország valamennyi választópolgárának életére befolyással rendelkező esemény, hiszen a demokratikus hatalomgyakorlás része, hogy az ország sorsát érintő legfontosabb ügyek eldöntésében a polgárok közvetlenül, népszavazás útján is részt vehessenek.

Az arányosság tekintetében az Smtv. is korlátokat állít a sajtó tájékoztatási tevékenységével összefüggésben. Az Smtv. 4. § (3) bekezdésében a sajtószabadság alapvető korlátjaként kimondta, hogy a sajtószabadság gyakorlása nem járhat mások személyiségi jogainak sérelmével. A személyiségi jogokat a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) sorolja fel. A Ptk. 2:43. § e) pontja nevesített személyiségi jogként tartalmazza a személyes adatok védelméhez fűződő jogot, illetve a g) pontja pedig a képmáshoz való jogot.

A sajtó tájékoztatási tevékenységével összefüggésben mindenekelőtt a Ptk. 2:48. § (2) bekezdésének van kiemelt szerepe. A Ptk. e rendelkezése értelmében nincs szükség az érintett hozzájárulására a felvétel felhasználásához tömegfelvétel és nyilvános közéleti szereplésről készült felvétel esetén.

A Ptk. 2:48. §-ára vonatkozó kommentár¹ a nyilvános közéleti szereplést „*valamilyen közéleti jellegű nyilvános tevékenység*” végzésével azonosítja. A nyilvános közéleti szereplés fogalmát illetően korábban mind a bírói gyakorlat, mind a jogirodalom egységes álláspontot képviselt. Eszerint közszereplésnek az a megnyilvánulás minősül, amely befolyással bír a társadalom

¹ „Polgári Jog – Kommentár a gyakorlat számára I.”, 92. oldal

szűkebb vagy tágabb életére, kihatással van a helyi vagy országos viszonyok alakulására, a kisebb vagy nagyobb közösségek életére, érdeklődésére, szokásaira.

A Hatóság korábbi állásfoglalásaiban – a bírói gyakorlattal és a jogirodalmi álláspontokkal összhangban – ezen objektív körülmény mellett rámutatott arra, hogy a nyilvános közszereplésnek van egy szubjektív oldala is: a közszereplés vállalása az érintett részéről. Nem önmagában az esemény jellegéből kifolyólag, hanem egyéni döntéssel és legalább ráutaló magatartással lesz valakiből közszereplő. A Ptk. 2:48. § (2) bekezdése is egyfajta általános vélelmet állít fel atekintetben, hogy az érintett azáltal, hogy valamely közéleti jellegű eseményen szerepet vállal, hozzájárul ahhoz is, hogy róla felvételek készülhetnek.² Ennek megfelelően szükséges a ráutaló magatartás közelebbi meghatározása: mitől lesz egy cselekvés már olyan „hallgatólagos hozzájárulás”, amelynek következtében a nyilvános közéleti szereplésről beszélhetünk. A Hatóság álláspontja szerint ráutaló magatartásnak, mint hozzájárulásnak a sarokpontja az önkéntesség. Az információs önrendelkezési jog világában önkéntességről akkor beszélhetünk, ha valódi választási lehetőség áll az érintett rendelkezésére. Amennyiben a hozzájárulás következményei aláássák az egyén választási szabadságát, a hozzájárulás nem minősül önkéntesnek.

A 2016. február 23-án az Iroda épülete előtti és az épületen beüli történések olyan eseménynek minősültek, amelyek Magyarország valamennyi választópolgárának életére befolyással rendelkeznek. A nyilvános közéleti szereplés azokkal a személyekkel összefüggésben állapítható meg, akik cselekményük hatással volt az események alakulására. E személyek tisztában voltak vagy tisztában kellett lenniük az esemény jelentőségével, ottlétükkel vélelmezhető a hozzájárulásuk.

A Hatóság a Ptk. 2:48. § (2) bekezdésével kapcsolatban kiemeli továbbá, hogy a Ptk. e rendelkezését az Alkotmánybíróság irányadó jelleggel értelmezte a sajtóban nyilvánosságra hozott fényképek esetében a 28/2014. (IX. 29.) AB határozatában. Az Alkotmánybíróság kimondta, hogy *„a nyilvános helyen készült, nem sértő, az érintett személyt tárgyilagosan ábrázoló felvétel általában nyilvánosságra hozható engedély nélkül, ha az a közérdeklődésre számot tartó tudósításhoz kapcsolódik, a jelenkor eseményeiről való szabad tájékoztatásához kötődik.”*³ Az Alkotmánybíróság emellett a döntésében idézte a tömegfelvétellel összefüggésben kialakított bírói gyakorlatot is. Az Alkotmánybíróság úgy fogalmazott, hogy *„a képmás nyilvánosságra hozatalának tilalma nem vonatkozik a nyilvános eseményekről, rendezvényekről, táj- és utcarészletekről készült felvételekre, amikor tehát az ábrázolás módja nem egyéni, amikor a felvétel összhatásában örökít meg a nyilvánosság előtt lezajlott eseményeket.”*⁴

A Hatóság álláspontja szerint a február 23-ai eseményekről készült felvételek esetében teljesülnek a 28/2014. (IX. 29.) AB határozatban megfogalmazott kritériumok, hiszen az Iroda épületében vagy az előtti területen készültek és az épületben, illetve a közterületen bárki szabadon tartózkodhatott. Az érintettek vonatkozásában a felvétel nem sértő, tárgyilagosan mutatja be a nyilvános helyen lezajlott eseményeket, a nyilvános közéleti szereplésüket mutatja. Emellett érdemes azt is kiemelni, hogy az Szvtv. alapján az épület külső kamerái által rögzített felvételek utcarészletről készített felvételeknek tekinthetők, így vonatkozik rájuk a 28/2014. (IX. 29.) AB

² Ezt a nézetet a „Polgári Jog – Kommentár a gyakorlat számára I.” kötet is megerősíti: *„aki valamilyen közéleti jellegű nyilvános tevékenységet végez, annak számolnia kell azzal, hogy a hangját, képmását a rádió vagy a televízió közvetíti, vagy felvétel készül róla.”* („Polgári Jog – Kommentár a gyakorlat számára I.”, 92. oldal)

³ 28/2014. (IX. 29.) AB határozat, Indokolás [44] bekezdés.

⁴ 28/2014. (IX. 29.) AB határozat, Indokolás [31] bekezdés.

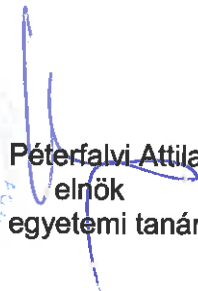
határozat fenti megállapítása. A felvételek pedig kifejezetten a jelenkor kiemelt eseményeihez kapcsolódnak.

Az arányosságot alátámasztja továbbá az is, hogy a felvételek egy részét korábban az NVB ülésén már nyilvánosságra hozták, amelyet a sajtó is jogszerűen átvett. A beadványa alapján a sajtó tehát nem egy új eseményhez kapcsolódóan kéri a felvételeket, hanem a 2016. február 23-ai események „elő- és utóéletére” vonatkozóan kér további felvételeket.

A személyes adatok védelmét és a közérdekű adatok nyilvánosságát érintő ügyben forduljon a Hatósághoz továbbra is bizalommal.

Budapest, 2016. március „10”

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár